菩提道燈論

阿底峽尊者 造

法尊法師 / 如石法師 譯

菩 提 道 燈 論

阿底峽尊者 造

法尊法師 / 如石法師 譯

DHARMA EBOOKS

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བོ་དྷི་པ་ཐ་པྲ་དཱི་པཾ། བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ།

《菩提道燈論》——法尊法師 譯

《菩提道燈論》——如石法師 譯

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

敬禮曼殊室利童子菩薩

敬禮文殊師利菩薩

(1) དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དག་དང་དེའི་ཆོས་དང་། །
དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །
སློབ་མ་བཟང་པོ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་བསྐུལ་གྱུར་པས། །
བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱ། །

敬禮三世一切佛，及彼正法與眾僧，
應賢弟子菩提光，勸請善顯覺道燈。

敬禮三世一切佛，教法以及諸僧衆，
賢徒菩提光勸請，故當善顯覺道燈。

(2) ཆུང་ངུ་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་པས། །
སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །
དེ་དག་མཚན་ཉིད་རབ་གསལ་བ། །
སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བྲི་བར་བྱ། །

由下中及上，應知有三士，
當書彼等相，各各之差別。

由下中及上，應知有三士，
爲明彼特徵，當書各差別。

(3) གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས།།
འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ།།
རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ།།
དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མར་ཤེས།།

若以何方便，唯於生死樂，
但求自利益，知為下士夫。

任憑何方便，唯於生死樂，
求自利益者，知其爲下士。

(4) སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་།།
སྡིག་པའི་ལས་ལས་ལྡོག་བདག་ཉིད།།
གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ།།

背棄三有樂，遮止諸惡業，
但求自寂滅，彼名為中士。

厭棄三有樂，遮止諸惡業，
但求自寂滅，彼名爲中士。

(5) རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས།།
གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།།
ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

若以自身苦，比他一切苦，
欲求永盡者，彼是上士夫。

若因自心苦，而欲盡消除，
他人一切苦，彼是上士夫。

(6) སེམས་ཅན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག །
འདོད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ།།
བླ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡི།།
ཡང་དག་ཐབས་ནི་བཤད་པར་བྱ།།

為諸勝有情，求大菩提者，
當說諸師長，所示正方便。

於諸勝有情，求大菩提者，
當說諸師長，所示正方便。

(7) རྫོགས་སངས་བྲིས་སྐུ་ལ་སོགས་དང་། །
མཆོད་རྟེན་དམ་པ་མདོན་ཕྱོགས་ནས། །
མེ་ཏོག་བདུག་སྤོས་དངོས་པོ་དག །
ཅི་འབྱོར་པ་ཡི་མཆོད་པ་བྱ། །

對佛畫像等，及諸靈塔前，
以花香等物，盡所有供養。

對佛畫像等、靈塔正法前，
陳以花香物，豐盛作供養：

(8) ཀུན་བཟང་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པ་ཡི། །
མཆོད་པ་རྣམ་པ་བདུན་དག་ཀྱང་། །
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་མཐར་ཐུག་པར། །
མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་དག་གིས། །

亦以普賢行，所說七支供，
以至菩提藏，不退轉之心。

亦獻普賢行，所說七支供。
乃至菩提藏，志心不退轉；

(9) དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རབ་དད་ཅིང་། །
པུས་མོ་ལྷ་ང་སར་བཙུགས་ནས། །

ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བྱས་ནས་ནི། །
དང་པོར་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བྱ། །

信仰三寶尊，雙膝著於地，
恭敬合掌已，先三遍歸依。

淨信三寶尊，雙膝著於地，
恭敬合掌已，三稱而歸依。

(10) དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །
བྱམས་པའི་སེམས་ནི་སྔོན་འགྲོ་བས། །
ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་སོགས་དང་། །
འཆི་འཕོ་སོགས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི། །
འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལ་བལྟས་ཏེ། །
སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ། །

次一切有情，以慈心為先，觀惡趣生等，
及死歿等苦；無餘諸眾生，為苦所苦惱，

次於諸有情，先起慈心觀；思墮惡趣等、
及受死歿苦；所有諸衆生，爲苦所逼惱。

(11) སྡུག་བསྔལ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཚན་ལས། །
འགྲོ་བ་ཐར་པར་འདོད་པ་ཡིས། །

ལྡོག་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བའི།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

從苦及苦因，欲度脫眾生，
立誓永不退，當發菩提心。

欲度諸衆生，出苦及苦因，
當發菩提心，立誓永不退。

(12) དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་སེམས་དག་ནི།།
བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ།།
དེ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ཡི།།
མདོ་ལས་བྱམས་པས་རབ་ཏུ་བཤད།།

如是發願心，所生諸功德，
如華嚴經中，彌勒應宣說。

如是發願心，所生諸功德，
如於華嚴經，彌勒廣宣說。

(13) དེ་ཡི་མདོ་ཀློག་པའམ་བླ་མ་ལ་མཉན་ཏེ།།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པ།།
རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་རྒྱུ་མཚན་དུ།།
དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ།།

或讀彼經或師聞，了知正等菩提心，
功德無邊為因緣，如是數數發其心。

讀經教或從師聞，了知正等菩提心，
功德利益無邊際，是故數數發其心。

(14) དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་མདོ་དག་ལས། །
འདི་ཡི་བསོད་ནམས་རབ་བསྟན་པ། །
གང་དེ་ཚིགས་བཅད་གསུམ་ཙམ་དུ། །
མདོར་བསྡུས་འདིར་ནི་བྲི་བར་བྱ། །

勇施請問經，亦廣說此福，
彼略攝三頌，今此當摘錄。

勇施問經等，廣說彼福德，
摘要唯三頌，今且錄於此：

(15) བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །
དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །
དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །

「菩提心福德，假使有色者，
充滿虛空界，其福猶有餘。

「善提心福德，其中若有色，
充滿虛空界，福德猶有餘。

(16) གངྒཱའི་བྱེ་བ་གྲངས་སྙེད་ཀྱི།།
སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས།།
རིན་ཆེན་དག་གིས་ཀུན་བཀང་སྟེ།།
འཇིག་རྟེན་མགོན་ལ་ཕུལ་བ་བས།།

若人以寶珍，遍滿恆沙數，
一切佛世界，供獻於諸佛。

若人以珍寶，遍滿恆沙數，
一切佛世界，普供世間主；

(17) གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ།།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བཏུད་ན།།
མཆོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས།།
དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ།།

若有人合掌，心敬大菩提，
此供最殊勝，其福無邊際。」

若人合其掌，心敬大善提；
此供猶勝前，獲福無邊際。」

(18) བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དག་བསྐྱེད་ནས་ནི། །
འབད་པ་མང་པོས་ཀུན་དུ་སྤེལ་བྱ་ཞིང་། །
འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དྲན་དོན་དུ། །
ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བསླབ་པའང་ཡོངས་སུ་བསྲུང་། །

既發菩提願心已，應多勵力遍增長，
此為餘生常憶念，如說學處當遍護。

既發菩提願心已，應勤努力令徧增；
爲於來生能憶念，應當徧護諸學處。

(19) འཇུག་སེམས་བདག་ཉིད་སྡོམ་པ་མ་གཏོགས་པར། །
ཡང་དག་སྨོན་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྨོན་པ་འཕེལ་འདོད་པས། །
དེ་ཕྱིར་འབད་པས་འདི་ནི་ངེས་པར་བླང་། །

除行心體諸律儀，非能增長正願心，
由欲增長菩提願，故當勵力受此律。

除行心體諸律儀，非能增長正願心；
由欲增長菩提願，故當勉力受此戒。

(20) སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། །
རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་དང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི། །
སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །

若常具餘七，別解脫律儀，
乃有菩薩律，善根餘非有。

恆具餘七種，別解脫戒者，
乃有菩薩戒；善根非餘有。

(21) སོ་སོར་ཐར་པ་རིས་བདུན་དང་། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལ། །
ཚངས་སྤྱོད་དཔལ་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །
དགེ་སློང་སྡོམ་པ་དག་ཏུ་བཞེད། །

七眾別解脫，如來所宣說，
梵行為最勝，是比丘律儀。

如來所宣說，七別解脫中，
梵行最勝者，是比丘律儀。

(22) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དག་གི། །
ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་གསུངས་ཚོ་ག་ཡིས། །
ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཡི། །
བླ་མ་བཟང་ལས་སྡོམ་པ་བླང་། །

當以菩薩地，戒品所說軌，
從具德相師，受持彼律儀。

當以菩薩地，戒品所說軌，
從具德相師，受持菩薩戒。

(23) སྡོམ་པའི་ཚ་ག་ལ་མཁས་དང་། །
བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྡོམ་ལ་གནས། །
སྡོམ་པ་འབོགས་བཟོད་སྙིང་རྗེར་ལྡན། །
བླ་མ་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །

善巧律儀軌，自安住律儀，
堪傳律具悲，當知是良師。

善巧律儀軌，自住清淨戒，
堪傳律具悲，當知是良師。

(24) དེ་ལ་འབད་པས་འདི་འདྲ་བའི། །
གལ་ཏེ་བླ་མ་མ་རྙེད་ན། །
དེ་ལས་གཞན་སྡོམ་ནོད་པ་ཡི། །
ཚ་ག་ཡང་དག་བཤད་པར་བྱ། །

若努力尋求，不得如是師，
當宣說其餘，受律儀軌則。

盡力尋求已，良師若未得，
當為說其餘，受持律儀軌。

(25) དེ་ལ་སྔོན་ཆེ་འཇམ་པའི་དཔལ།།
ཨ་བ་རྣ་ཛར་གྱུར་པ་ཡིས།།
ཇི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ།།
འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་སངས་རྒྱས་ཞིང་།།
རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་འདིར་ནི་རབ་གསལ་བྲི།།

如昔妙吉祥，為虛空王時，所發菩提心，
如妙祥莊嚴，佛土經所說，如是此當書：

如於妙吉祥，莊嚴佛土經，說昔妙吉祥，
曾為虛空王；彼時所發心，此處當詳述：

(26) མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྔ་རུ།།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་།།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་མགྲོན་དུ་གཉེར།།
དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བསྒྲལ་ལོ།།

於諸依怙前，發大菩提心，
請一切眾生，度彼出生死。

我於依怙前，發起正覺心；
筵眾爲上賓，解除彼貧乏。

(27) གནོད་སེམས་ཁྲོ་བའི་སེམས་ཉིད་དང་།།
སེར་སྣ་དང་ནི་ཕྲག་དོག་ཉིད།།
དེང་ནས་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག །
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་བྱའོ།།

損害心忿心，慳吝與嫉妒，
從今至證道，此等終不起。

從今至證得，無上勝善提，
不起忿害心、慳吝與嫉妒。

(28) ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་བྱ་ཞིང་།།
སྡིག་དང་འདོད་པ་སྤང་བར་བྱ།།
ཚུལ་ཁྲིམས་སྡོམ་པ་ལ་དགའ་བས།།
སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱ།།

當修行梵行，當斷罪及欲，
愛樂戒律儀，當隨諸佛學。

當修勝梵行，悉斷罪與欲，
欣喜淨律儀，常隨諸佛學。

(29) བདག་ཉིད་མྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།།
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་སྤྲོ་ཞིང་།།
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུ་ཡིས་ནི།།
ཕྱི་མའི་མུ་མཐར་གནས་པར་བགྱི།།

不樂為自己，速得大菩提，
為一有情因，住到最後際。

不樂獨爲己，速證大菩提；
願爲一有情，住到最後際。

(30) ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི།།
ཞིང་དག་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱ།།
མིང་ནས་གཟུང་བ་བྱས་པ་དང་།།
ཕྱོགས་བཅུ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གནས།།

當嚴淨無量，不思議佛土，
受持於名號，及住十方界。

當淨無限量，不思議佛土，
普令十方界，稱揚我名號。

(31) བདག་གི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།།
ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དག་པར་བྱས།།

ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་དག་བྱ་སྟེ། །
མི་དགེའི་ལས་རྣམས་མི་བྱའོ། །

我之身語業，一切使清淨，
意業亦清淨，不作不善業。

一切身語業，我皆令清淨，
意業亦令淨；不作諸惡業。

(32) རང་གི་ལུས་ངག་སེམས་ནི་རྣམ་དག་རྒྱུ། །
འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྡོམ་གནས་པ། །
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལེགས་བསླབས་པས། །
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གུས་ཆེར་འགྱུར། །

自身語心清淨因，謂住行心體律儀，
由善學習三戒學，於三戒學起敬重。

自身語意清淨因，即住行心體律儀，
善習三種戒學已，於三戒學猶敬重。

(33) དེ་བས་རྣམ་དག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །
སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་སྡོམ་དག་ནི། །
འབད་པར་བྱས་པས་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །
ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། །

如是勤清淨，菩薩諸律儀，
便當能圓滿，大菩提資糧。

如是勤清淨，菩薩諸律儀，
當悉能圓滿，大菩提資糧。

(34) བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི། །
ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡི། །
རྒྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དག །
མངོན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཉིད་དུ་བཞེད། །

福智為自性，資糧圓滿因，
一切佛共許，為引發神通。

一切佛共許：圓滿福與智，
二種資糧因，是引發神通。

(35) ཇི་ལྟར་འདབ་གཤོག་མ་སྐྱེས་པའི། །
བྱ་ནི་མཁའ་ལ་འཕུར་མི་ནུས། །
དེ་བཞིན་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བྲལ་བས། །
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན། །

如鳥未生翼，不能騰虛空，
若離神通力，不能利有情。

如鳥未長翼，不能騰空飛；
若離神通力，不能利有情。

(36) མངོན་ཤེས་ལྡན་པའི་ཉིན་མཚན་གྱི།།
བསོད་ནམས་དག་ནི་གང་ཡིན་ཏེ།།
མངོན་ཤེས་དག་དང་བྲལ་གྱུར་ལ།།
སྐྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

具通者日夜，所修諸福德，
諸離神通者，百生不能集。

具通者一日，所生諸福德，
未得神通者，百世不能集。

(37) མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་གྱུར་པ།།
དེས་ནི་འབད་བྱས་མངོན་ཤེས་དག།
འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་ལེ་ལོས་མིན།།

若欲速圓滿，大菩提資糧，
要勤修神通，方成非懈怠。

欲速能圓滿，菩提資糧者，
勤修成神通，非以懈怠得。

(38) ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས། །
མངོན་ཤེས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས། །
དེ་ཕྱིར་ཞི་གནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །
ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པར་བྱ། །

若未成就止，不能起神通，
為修成止故，應數數策勵。

止若未修成，不能起神通，
故爲成就止，再三應策勵。

(39) ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས། །
རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསྒོམས་བྱས་ཀྱང་། །
ལོ་ན་སྟོང་ཕྲག་དག་གིས་ཀྱང་། །
ཏིང་འཛིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

止支若失壞，即使勤修習，
縱然經千載，亦不能得定。

止支若失壞，縱然奮力修，
歷經數千載，三昧終不成。

(40) དེ་ཕྱིར་ཏིང་འཛིན་ཚོགས་ལེའུ་ལས། །
གསུངས་པའི་ཡན་ལག་ལ་ལེགས་གནས། །

དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡང་།།
ཡིད་ནི་དགེ་ལ་གཞག་པར་བྱ།།

故當善安住，定資糧品中，所說諸支分，
於隨一所緣，意安住於善。

故當善安住，禪定資糧品，所說諸支分；
隨於一所緣，心意善安住。

(41) དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི།།
སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་སྤང་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྦྱོར་དང་།།
བྲལ་བས་སྒྲིབ་པ་ཟད་མི་འགྱུར།།

瑜伽若成止，神通亦當成。
離慧度瑜伽，不能盡諸障。

瑜伽止若生，神通亦當成。
瑜伽離慧度，不能盡諸障。

(42) དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི།།
སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་སྤང་བའི་ཕྱིར།།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྣལ་འབྱོར།།
རྟག་ཏུ་ཐབས་བཅས་བསྒོམ་པར་བྱ།།

為無餘斷除，煩惱所知障，
故應具方便，修慧度瑜伽。

爲求盡斷除，煩惱所知障，
故應具方便，修慧度瑜伽。

(43) ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། །
ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང་། །
གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ། །
དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་སྤང་མི་བྱ། །

般若離方便，方便離般若，
俱說為繫縛，故二不應離。

智慧離方便，方便離智慧，
俱說爲縛故，二俱不應捨。

(44) ཤེས་རབ་གང་དང་ཐབས་གང་ཞེས། །
ཐེ་ཚོམ་དག་ནི་སྤང་བྱའི་ཕྱིར། །
ཐབས་རྣམས་དང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི། །
ཡང་དག་དབྱེ་བ་གསལ་བར་བྱ། །

何慧何方便，為除諸疑故，
當明諸方便，與般若差別。

何慧何方便？爲除諸疑故，
當明慧方便，彼二之差別。

(45) ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་སྤངས་པའི། །
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལ་སོགས། །
དགེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག །
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་སུ་བཤད། །

除般若度外，施波羅蜜等，
一切善資糧，佛說為方便。

除慧波羅蜜，其餘施度等，
一切善資糧，佛說爲方便。

(46) ཐབས་བསྒོམས་དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །
གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་བསྒོམ་པ། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ། །
བདག་མེད་གཅིག་པུ་བསྒོམས་པས་མིན། །

苦修方便力，自善修般若，
彼速證菩提；非單修無我。

由修方便力，自善修智慧，
彼速證菩提；非唯修無我。

(47) ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས།།
སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་གྱུར་པའི།།
རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ནི།།
ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་བཤད།།

遍達蘊處界，皆悉無有生，
了知自性空，說名為般若。

了達蘊界處，一切皆無生，
知其自性空，說名爲智慧。

(48) ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་ཏེ།།
མེད་པའང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན།།
ཉེས་པ་གཉིས་ཀར་ཐལ་འགྱུར་ཕྱིར།།
གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་འབྱུང་བ་མིན།།

有則生非理，無亦如空花，
俱則犯俱過，故俱亦不生。

有則生非理，無亦如空花，
二俱犯俱過，故俱亦不生。

(49) དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་།།
གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མིན།།

རྒྱུ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད།།

諸法不自生，亦非他及共，
亦非無因生，故無體自性。

法不從自生，非從他及共，
非從無因故；其體無自性。

(50) ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག།
གཅིག་དང་དུ་མས་རྣམ་དཔྱད་ན།།
ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས།།
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས།།

又一切諸法，用一異觀察，
自性不可得，定知無自性。

又以一及多，觀察一切法，
其體不可得，故定無自性。

(51) སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུའི་རིགས་པ་དང་།།
དབུ་མ་རྩ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་།།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི།
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གྲུབ་བཤད་པ།།

七十空性理，及本中論等，
亦成立諸法，自性之空性。

空性七十理，中論等皆說：
成立一切法，自性之空性。

(52) གང་ཕྱིར་གཞུང་ནི་མངས་འགྱུར་བས། །
དེ་ཕྱིར་འདིར་ནི་མ་སྤྲོས་ལ། །
གྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ཞིག་ཏུ། །
བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །

由恐文太繁，故此不廣說，
僅就已成宗，為修故而說。

惟恐文繁故，於此不廣陳；
僅就已成宗，爲修故精說。

(53) དེ་བས་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །
རང་བཞིན་དག་ནི་མི་དམིགས་པས། །
བདག་མེད་པར་ནི་བསྒོམ་གང་ཡིན། །
དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་ཡིན། །

故無餘諸法，自性不可得，
所有修無我，即是修般若。

是故一切法，自性不可得，
修習無我者，即是修真性。

(54) ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན།།
གང་གི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་ཞིང་།།
ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རིག་བཤད་པ།།
རྣམ་རྟོག་མེད་པར་དེ་བསྒོམ་བྱ།།

以慧觀諸法，都不見自性，
亦了彼慧性，無分別修彼。

以慧觀諸法，不見有自性；
說慧理亦然；當修無分別。

(55) རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་སྲིད་པ་འདི།།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་དེ།།
དེ་ཕྱིར་མ་ལུས་རྟོགས་སྤངས་པ།།
མྱ་ངན་འདས་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

三有分別生，分別為體性，
故斷諸分別，是最勝涅盤。

三有分別生，其性爲分別；
故斷諸分別，即是勝涅盤。

(56) དེ་ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།།
རྣམ་རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ།།
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ལྟུང་བར་བྱེད།།
རྟོག་མེད་ཏིང་འཛིན་ལ་གནས་པ།།
ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་གསལ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

如世尊所云：

「分別大無明，能墮生死海，

住無分別定，無分別如空。」

如是佛亦說：

「分別大無明，能墮生死海；

住無分別定，無別明如空。」

(57) རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས་ཀྱང་།
དམ་ཆོས་འདི་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས།།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་བསམས་གྱུར་ན།།
རྣམ་རྟོག་བགྲོད་དཀའ་རྣམས་འདས་ཏེ།།
རིམ་གྱིས་མི་རྟོག་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

入無分別陀羅尼亦云：

「佛子於此法，若思無分別，

越分別險阻，漸得無分別。」

入無分別陀羅尼亦云：

「佛子於此法，若思無分別，

能越分別障，漸入無分別。」

(58) ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ནི།།

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་པའི།།

རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་བྱས་ནས།།

རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བསྒོམ་པར་བྱ།།

由聖教正理，定解一切法，

無生無自性，當修無分別。

由諸聖教理，定解一切法，

無生無性已，當修無分別。

(59) དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་བསྒོམ་བྱས་ནས།།

རིམ་གྱིས་དྲོད་སོགས་ཐོབ་བྱས་ནས།།

རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་།།

如是修真性，漸得暖等已，

當得極喜等，佛菩提非遙。

如是修真性，漸得暖等已，

當證極喜等，佛菩提非遙。

(60) སྔགས་མཐུ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ཡི།།
ཞི་དང་རྒྱས་སོགས་ལས་རྣམས་ཀྱིས།།
བུམ་པ་བཟང་གྲུབ་ལ་སོགས་པ།།
གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་།།
བདེ་བ་ཡིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཚོགས།།

由咒力成就，靜增等事業，及修寶瓶等，
八大悉地力，欲安樂圓滿，大菩提資糧；

若欲由咒力，所成息增等，及修寶瓶等，
八大悉地力，順利得圓滿，大菩提資糧；

(61) ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་།།
བྱ་བ་སྤྱོད་སོགས་རྒྱུད་གསུངས་པའི།།
གལ་ཏེ་གསང་སྔགས་སྤྱོད་འདོད་ན།།

若有欲修習，事行等續部，所說諸密咒。

及欲樂修習，事行等續部，所說諸密咒。

(62) དེ་ཚེ་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་ཕྱིར།།
བསྙེན་བཀུར་རིན་ཆེན་སོགས་སྦྱིན་དང་།།
དཀའ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།།
བླ་མ་དམ་པ་མཉེས་པར་བྱ།།

為求師長灌頂故，當以承事寶等施，
依教行等一切事，使良師長心歡喜。

爲求師長灌頂故，當以承事施寶等、
依教奉行等諸事，令賢善師心歡喜。

(63) བླ་མ་མཉེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས།།
ཡོངས་རྫོགས་སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་བས།།
སྡིག་ཀུན་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ནི།།
དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་སྐལ་ལྡན་འགྱུར།།

由於師長心喜故，圓滿傳授師灌頂，
清淨諸罪為體性，是修悉地善根者。

賢善上師心喜故，圓滿傳授師灌頂，
清淨諸罪爲體性，即成修習悉地器。

(64) དང་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས།།
རབ་ཏུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར།།
གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་བསྐུར་ནི།།
ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་བླང་མི་བྱ།།

初佛大續中，極力遮止故，
密與慧灌頂，梵行者勿受。

初佛大續中，極力遮止故，
梵行者勿受，密與慧灌頂。

(65) གལ་ཏེ་དབང་བསྐུར་དེ་འཛིན་ན། །
ཚངས་སྤྱོད་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས། །
བཀག་པ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །
དཀའ་ཐུབ་སྡོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ། །

倘持彼灌頂，安住梵行者，
違犯所遮故，失壞彼律儀。

若受彼灌頂，復住淨梵行，
違犯所遮故，壞彼難行律。

(66) བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཕམ་པ་ཡི། །
ལྟུང་བ་དག་ནི་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །
དེ་ནི་ངན་སོང་ངེས་ལྟུང་བས། །
གྲུབ་པ་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །

其持禁行者，則犯他勝罪，
定當墮惡趣，亦無所成就。

禁行者若受，當生他勝罪，
且定墮惡趣，故亦無成就。

(67) རྒྱུད་ཀུན་ཉན་དང་འཆད་པ་དང་།།
སྦྱིན་སྲེག་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་བྱེད་པ།།
སློབ་དཔོན་དབང་བསྐུར་རྙེད་འགྱུར་ཞིང་།།
དེ་ཉིད་རིག་ལ་ཉེས་པ་མེད།།

若聽講諸續，護摩祠祀等，
得師灌頂者，知真實無過。

欲聞說諸續、火供祠祀等，
須得師灌頂；知真者無過。

(68) གནས་བརྟན་མར་མེ་མཛད་དཔལ་གྱིས།།
མདོ་སོགས་ཆོས་ལས་བཤད་མཐོང་བ།།
བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱིས་གསོལ་བཏབ་ནས།།
བྱང་ཆུབ་ལམ་བཤད་མདོར་བསྡུས་བྱས།།

燃燈智上座，見經法等說，
由菩提光請，略說菩提道。

上座吉祥燃燈智，見經等法所說教；
菩提光誠勸請故，已略示明菩提道。

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། ||

菩提道燈，大阿遮利耶吉祥燃燈智造論圓滿。

大阿闍黎　吉祥燃燈智所造《菩提道燈》竟

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ་པ། ཆོས་འདི་ནི་ཞང་ཞུང་གི་ཐོ་ལིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཛད་པའོ།།

此段文字無中譯

法尊法師譯於廣濟寺 一九七八年八月八日

DHARMA EBOOKS PUBLICATIONS

本著作係採用創用CC姓名標示-非商業性-禁止改作4.0

國際授權條款授權。檔案由正法電子書網站提供。

翻譯：法尊法師 / 如石法師

封面/文字排版：Beata 噶瑪扎西卓卡

第二版 2024年7月

DHARMAEBOOKS.ORG

正法電子書為第十七世大寶法王鄔金欽列多傑所指導之正法寶藏股份

有限公司所屬計劃之產出，所有權為正法寶藏股份有限公司所有。